

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 4. januar 2023 blev i sag nr. 98169:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 31/5 2022 har klagerens advokat bl.a. anført:

"Jeg har på vegne af min klient ... (i det følgende klager) indgivet en klage den 22. april 2022 over Danica Pensions (i det følgende selskabet) afgørelse af 18. maj 2021, hvor selskabet afviser, at klagers generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller mindre i alle erhverv. Afgørelsen af 18.05.21 fremlægges nu som bilag 1.

Jeg ønsker at nedlægge følgende påstand: Danica Pension skal anerkende, at [klagerens] generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv, og at [klageren] er berettiget til udbetaling for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse fra den 1. juli 2021.

De nærmere omstændigheder:

Klager blev i år 2000 ansat som ... ved [virksomhed1]. De første 4 år var han i [arbejdssted] og sidenhen ved [arbejdssted], hvor han var frem til sin sygemelding i marts 2016. Der blev i august 2016 udarbejdet en speciallægeerklæring via [virksomhed1] ved psykiater ... Erklæringen af 17.08.16 fremlægges som bilag 2.

Grundet den fortsatte sygemelding blev klager opsagt i vinteren 2016/2017, hvor han fik den sidste lønudbetaling den 1. februar 2017. Klager efterfølgende en anmeldelse til Danica Pension med ansøgning om udbetaling af tab af erhvervsevne. Ansøgningen fremlægges som bilag 3.

Efter afskedigelsen af klager får Helbredsnet udarbejdet en ny speciallægeerklæring ved psykiater ... Speciallægeerklæringen af 29.03.2017 fremlægges som bilag 4. På baggrund af erklæringen vurderer Helbredsnet at klagers erhvervsevne er nedsat i ethvert erhverv er nedsat til 1/3

eller derunder. Denne vurdering er baseret på speciallægeerklæringen af 29. marts 2017 udarbejdet af psykiater ... Brevet fra Helbredsnet af 12. april 2017 fremlægges som bilag 5.

Selskabet oplyser ved brev af 19. maj 2017 at klager er berettiget til udbetaling for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, idet de vurderer hans erhvervsevne nedsat til omkring 1/3. Kopi af brevet af 19.05.17 fremlægges som bilag 6.

Klager kom efterfølgende i et jobafklaringsforløb, dernæst ressourceforløb og til sidst blev han indstillet til et fleksjob ved Jobcenteret i ... Kommune. Indstillingen til fleksjob sker på baggrund af Rehabiliteringstemaets mødet af 10. september 2020. Rehabiliteringstemaets indstilling af 10.09.20 fremlægges som bilag 7.

Af Rehabiliteringstemaets indstilling fremgår blandt andet følgende: ...

Den 14. september 2020 modtager klagers fleksjobbevillingen fra jobcenteret ved ... Kommune. Kopi af bevillingen af fleksjob af 14.09.2020 fremlægges som bilag 8. Til grund for bevillingen lægges der vægt på, at klager har en varig og væsentlig nedsat arbejdsevne, samt at alle behandlingsmuligheder er udtømte og at klager ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Derudover fremgår følgende af bevillingen af fleksjob: 'Ifølge egen læge virker han nu psykisk neutral og uden depressive symptomer. Han er dog fortsat præget af PTSD og udbrændthed og udtrættes hurtigt ved kontakt med mange mennesker. Han er let stressbar og er kognitivt påvirket. Han har brug for pauser og hvile i dagligdagen.'

Derudover er beskrevet en række fysiske gener hos klager, herunder overvægt ..., hypertension og diabetes 2. Der er også beskrevet en varig nedsat funktion af højre hånd samt skulder- og rygsmerter, som følge af degenerative forandringer, hvilket behandles ved kiropraktor. Den 12. juli 2021 bliver der indgået en ansættelsesaftale om fleksjob ved [virksomhed2] med en ugentlig arbejdstid på seks timer om ugen hvor tre af timerne udgør effektiv arbejdstid. Dette svarer også til jobcenterets forventning og vurdering af klagers arbejdstid og arbejdsintensitet. Ansættelsesaftalen fra fleksjobbet af 12.07.2021 fremlægges som bilag 9.

Efter klager blev tilkendt et fleksjob, vurderer selskabet at klager ikke længere er berettiget til udbetaling af tab af erhvervsevne, idet selskabet vurderer at klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller mindre. Dette vurderer selskabet som nævnt i deres brev af 18. maj 2021. Af brevet fremgår det, at vurderingen er foretaget på baggrund af journal fra egen læge, psykolog ... og psykiater ... Derudover har de indhentet journaler fra jobcenter, herunder fra forløb ved [konsulentvirksomhed] og psykiatriske speciallægeerklæringer fra ... De samlede akter, som selskabet har indhentet til brug for vurdering af klagers erhvervsevne, fremlægges som bilag 10.

Selskabet henviser dog specifikt kun til LÆ265 af 2. juli 2020, hvortil det alene fremhæves, at klager

er fulgt ved psykiatrisk speciallæge ... i [by], og at behandlingsforløbet, der varede i et år, blev afsluttet i maj 2019. Her ligger selskabet vægt på, at han har noteret, at klager virker psykisk stort set neutral, men opleves generelt til den stille og let depressive side. Selskabet anfører dog også, at klager udtrættes ved mange mennesker og at han generelt har brug for mange pauser i løbet af dagen, ligesom klager også fortsat har koncentrationsbesvær, hukommelsesbesvær og let til stress.

Dermed er selskabets afslag på udbetaling af yderligere tab af erhvervsevne baseret på mere end to år gamle oplysninger fra en LÆ265. Selskabet har ikke aldrig indhentet en speciallægeerklæring, men alene anvendt de to erklæringer, der er indhentet af hhv. [virksomhed1] og Helbreds-nævnet.

På baggrund af selskabets afslag indgav klager en klage over selskabets afslag. Kopi af klagers klage fremlægges som bilag 11. På baggrund af den klage oplyste selskabet, at de var indforstået med at revurdere klagers sag, men at han i så fald så skulle indsende dokumentation for at han ikke kunne arbejde minimum halv tid grundet sit helbred. Brevet af 17.06.2021 fremlægges som bilag 12.

På vegne af klager blev der den 2. september 2021 sendt et brev til selskabet, hvor der blev opfordret til, at der blev udarbejdet en ny speciallægeerklæring. Det er klagers opfattelse, at selskabets afgørelse beroede på ældre lægelig dokumentation, som tidligere havde været anvendt til at dokumentere, at der var krav på dækning for tab af erhvervsevne, men nu blev de samme akter brugt til at dokumentere det modsatte. Kopi af brevet af 02.09.2021 fremlægges som bilag 13.

Den 10. februar 2022 svarer selskabet på brevet af 2. september 2021. Kopi af brevet af 10.02.2022 fremlægges som bilag 14. Selskabet anfører, at de fastholder deres afgørelser og henviser til, at de ikke har modtaget lægelige akter, som dokumenterer, at klager er ude af stand til at bestride et arbejde på mindst halv tid. Den 17. februar 2022 indsendes der på vegne af klager et ny brev til selskabet, hvor der anmodes om kopi af interne lægemark samt endnu en gang anmodes om deres stillingtagen til udarbejdelse af speciallægeerklæring. Kopi af brevet af 17.02.2022 fremlægges som bilag 15.

Selskabet oplyser ved brev af 9. marts 2022, at de ikke vil foranledige en speciallægeerklæring og fastholder, at klager skal indsende dokumentation på, at hans erhvervsevne varigt er tilstrækkeligt nedsat. Derudover henvises der til klagemuligheder, herunder ved Ankenævnet for Forsikring. Kopi af brevet af 09.03.2022 fremlægges som bilag 16. Da der således ikke har kunne opnås enighed, er klagen til nævnet nødvendiggjort.

Anbringender:

Det gøres til støtte for påstanden gældende,

- At [klagerens] arbejdsmæssige og helbredsmæssige situation er afklaret, og at han har ret til ydelser fra ordningen ved Danica Pension. Til støtte herfor gøres det gældende, at [klageren] lider af PTSD, udbrændthed og hurtig udtrætning ved kontakt med mange mennesker, han er let stressbar og kognitivt påvirket. [klageren] lider desuden af svær overvægt, hypertension og diabetes 2 og har varigt nedsat funktion i højre hånd samt skulder- og rygsmerter.
- At det ved lægelige og kommunale oplysninger er dokumenteret, at [klagerens] erhvervsevne er nedsat til mindst halvdelen.
- At [klagerens] psykiske og fysiske gener medfører, at hans generelle erhvervsevne er nedsat til mindst halvdelen eller mindre.
- At Danica Pension ikke har løftet bevisbyrden for, at [klageren] ikke længere er berettiget til udbetaling for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse.

- At Danica Pensions vurdering er baseret på ældre lægelige oplysninger fra et tidspunkt, hvor Danica Pension fandt, at [klageren] var berettiget til udbetaling.
- At Danica Pension burde have fået udarbejdet en speciallægeerklæring med afklaring af [klagerens] generelle erhvervsevne.
- At der ikke foreligger nye oplysninger om, at [klagerens] generelle erhvervene ikke er nedsat med mindst halvdelen.
- At [klageren] er tilkendt et fleksjob på med en effektiv arbejdstid på 3 timer om ugen og at Helbreds-nævnet tidligere har vurderet, at [klagerens] erhvervsevne i ethvert erhverv er nedsat til 1/3 eller derudover.
- At det er [klagerens] opfattelse, at han har løftet sin bevisbyrde for, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen eller mindre.
- At [klagerens] helbreds-mæssige og erhvervs-mæssige situation i flere år har været uændret, hvorfor der ikke foreligger nye lægelige eller kommunale oplysninger, som tilsiger at [klagerens] erhvervene er ændret."

Selskabet har den 22/6 2022 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Danica Pension har den 18. maj 2021 truffet afgørelse om, at [klagerens] generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller derunder.

Twisten i sagen angår, om [klageren] helbreds-mæssigt opfylder betingelserne for udbetaling ved tab af erhvervsevne, herunder om den generelle erhvervsevne (dvs. i ethvert erhverv) er nedsat med mindst halvdelen.

1. Forsikringsaftalen

[Klageren] optog den 15. august 1996, i tilknytning til en kapitalpension, en Gruppeinvalidiserende med dækning ved tab af erhvervsevne.

'Almindelige forsikringsbetingelser for kollektiv forsikring ved tab af erhvervsevne i Danske Liv & Pension' fremlægges som bilag A. Danica Pensions ændringer i forsikringsdækningen fra november 2013 og november 2015 fremlægges som bilag B og C.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne, bilag A, s. 3-5: ...

2. Supplerende sagsfremstilling

[Klageren] blev sygemeldt den 22. marts 2016 på grund af akut belastningsreaktion, jf. bilag 10, s. 269.

Speciallæge i psykiatri ... udarbejdede den 17. august 2016 en psykiatrisk speciallægeerklæring til brug for Helbreds-nævnets behandling af [klagerens] sag, jf. bilag 2. Det fremgår heraf, jf. bilag 2, s. 6: ...

[Klagerens] læge, ... udarbejdede den 23. august 2016 en lægeattest til ... Kommune til brug for sygedagpengesagen, jf. bilag 10, s. 57. Det fremgår heraf, jf. bilag 10, s. 58: '... årig ... sygemeldt siden 23.3.2016 med der initielt lignede stress iblandet angst, men formentlig snarere drejer sig om depression og udbrændthed udløst af arbejdet med ... dårlige normeringer og psykisk dårligt arbejdsmiljø.

Han blev 20.5.2016 vurderet herfor af Arbejdsmedicinsk Klinik i ... der dengang bl.a. skrev i deres konklusion: *'Det vurderes, at pt. grundet belastninger i sit arbejde udvikler en længerevarende depressiv tilpasningsreaktion. Af anamnesen fremgår det, at pt. oplever den primære belastning som mangel på kollegial og ledelsesmæssig støtte. Det vurderes, at disse belastningsfaktorer muligvis kan udbedres med supervision af personalegruppen, hvor problemerne afdækkes og personalet vejledes i at styrke det faglige og sociale bånd. Dette giver mulighed for, at pt. kan føle sig støttet i sit arbejde og, muligvis, opleve forvaltningen af de indsatte som mindre belastende.'*

Desværre viste det ikke at bære frugt og han er blevet opsagt fra sit arbejde som ... hvilket jeg og så tror er det bedste for ham.

Han er i antidepressiv behandling og blev øget i dosis af Sertralin 150 mg dgl 20.6.2016 pga. han blev tiltagende depressiv og havde 'sorte tanker' som han dog kunne holde i ave støttet medicinsk og af psykologsamtaler. Han er stadig hårdt ramt af kognitive svigt og er præget af tankemylder og svigtende hukommelse / koncentration. Må derfor forblive fuldtidssygemeldt i 3 måneder mere.'

Psykolog ... udarbejdede den 20. februar 2017 en speciallægeerklæring, jf. bilag 10, s. 18. Det fremgår heraf, jf. bilag 10, s. 19: *'[Klagerens] helbredelsestilstand er meget bekymrende såvel på det fysiske, det psykiske og det adfærdsmæssige plan. På nuværende tidspunkt er [klageren] ikke erhvervssparat, hverken fysisk eller psykisk.'*

[Klagerens] læge, ... udarbejdede den 1. marts 2017 en lægeattest til ... Kommune til brug for sygedagpengesagen, jf. bilag 10, s. 51. Det fremgår bl.a. heraf, bilag 10, s. 53-54: ...

[Klageren] indgav anmeldelse til Danica Pension om tab af erhvervsevne den 11. marts 2017, jf. bilag 3.

Speciallæge i psykiatri ... udarbejdede den 29. marts 2017 endnu en psykiatrisk speciallægeerklæring til brug for Helbredsnetnets behandling af [klagerens] sag, jf. bilag 4. Det fremgår heraf, jf. bilag 4, s. 6-7: ...

Danica Pension besluttede den 19. maj 2017, at [klageren] var berettiget til præmiefritagelse fra karenperiodens udløb den 22. juni 2016 samt udbetaling for tab af erhvervsevne fra den 1. marts 2017, jf. bilag 6.

Speciallæge i psykiatri ... udarbejdede den 4. august 2017 en lægeattest til ... Kommune til brug for sygedagpengesagen, jf. bilag 10, s. 157. Det fremgår heraf, bilag 10, s. 157: ...

Den 9. august 2017 var [klageren] til møde i ... Kommune, hvor han i samarbejde med en sagsbehandler udfyldte 'Forberedelsesskema til sagens behandling i rehabiliteringsteam eller til kommunens vurdering af revalideringssager', jf. bilag 10, s. 82. Det fremgår heraf, at [klageren] oplyste følgende, jf. bilag 10, s. 88: ...

[Klagerens] læge, ... udarbejdede den 3. oktober 2017 en lægeattest til ... Kommune til brug for rehabiliteringsteamet, jf. bilag 10, s. 163. Det fremgår heraf, jf. bilag 10, s. 163ff: ...

[Klageren] gennemførte i april til juni 2018 et 12 ugers vægttabskursus, som han var henvist til gennem ... Kommune, jf. bilag 10, s. 106. [klageren] var i perioden juli til september 2018 i et forløb i kommunalt regi, hvor han deltog i coachende samtaler vedr. stresshåndtering, jf. bilag 10, s. 108.

I perioden 26. marts til 8. november 2019 var [klageren] i [virksomhed3] som ... [Klageren] varetog opgaver i form af ... [Klageren] arbejdede initialt 2 timer om ugen, hvilket blev sat op til 9 timer om ugen, og herefter sat ned til 6 timer om ugen, jf. rapport om 'Samlet udbyttevurdering af praktik', bilag 10, s. 173. Det fremgår videre af rapporten, at [klageren] oplevede at være meget træt, da hans arbejdstid blev sat op til 9 timer om ugen. Det fremgår yderligere af rapporten, at [klageren] har behov for skånebehov i form af nedsat arbejdstid, god tid til hver enkelt opgave, ikke stressende opgaver, undgå risiko for interpersonelle konflikter og tidligt fremmøde.

Det fremgår af speciallæge i psykiatri ... journalnotater fra den 29. april 2019, bilag 10, s. 254: 'KONKLUSION. Pt. har været fulgt ved undertegnede i knap et par år under PTSD-diagnose. Initialt desuden depressive symptomer. Pt. har nu haft det godt gennem længere tid og tilstanden vurderes stationær.

Han afsluttes på den baggrund til egen læge. Pt. er orienteret om at jeg vil kunne se ham hurtigt ved evt. genhenvielse, da pt. nu allerede er kendt her i klinikken.'

[Klageren] var i perioden 1. maj til 30. september 2020 i virksomhedspraktik ved [virksomhed4]. [Klageren] varetog opgaver i form af sætte varer på plads, trimme varehylderne og foretage dato-tjek. [klageren] arbejdede initialt 6 timer om ugen, hvilket den 3. juni 2020 blev sat ned til 5 timer om ugen, jf. 'Udbytteskema i forbindelse med praktik', bilag 10, s. 179. Det fremgår videre af udbytteskemaet, at [klagerens] arbejdstid blev sat ned til 5 timer om ugen, da [klageren] oplevede, at han var meget træt. Det fremgår yderligere af udbytteskemaet, at [klageren] ikke havde brug for hjælpemidler i forbindelse med praktikken, og at arbejdsgiver vurderede følgende i relation til praktikforløbet, jf. bilag 10, s. 180:

...

[Klagerens] læge, ... udarbejdede den 2. juli 2020 en lægeattest til ... Kommune til brug for rehabiliteringsteamet, jf. bilag 10, s. 159. Det fremgår heraf, jf. bilag 10, s. 159ff: ...

[Klageren] blev bevilget fleksjob den 14. september 2020, jf. bilag 8.

Danica Pension traf den 18. maj 2021 afgørelse om, at [klagerens] generelle erhvervsevne efter den 1. juli 2021 ikke af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder, jf. bilag 1. Det fremgår bl.a. heraf, jf. bilag 1: ...

[Klageren] klagede den 1. juni 2021 til Danica Pension over afgørelsen, jf. bilag 11.

Danica Pension besvarede [klagerens] klage ved brev af 17. juni 2021, jf. bilag 12. Det fremgår bl.a. heraf, jf. bilag 12: ...

3. Anbringender

Danica Pension gør gældende, at [klageren] ikke har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder.

Det er [klageren], der har bevisbyrden for, at hans generelle erhvervsevne efter den 1. juli 2021 af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder.

Danica Pension har vurderet sagen ad flere omgange, herunder på baggrund af det i sagen foreliggende kommunale og lægelige materiale. Sagen har også været forelagt Danica Pensions interne lægekonsulenter med speciale i psykiatri.

Der er ikke lægefaglig dokumentation for hverken psykiske eller fysiske helbredsgener, som medfører, at [klagerens] generelle erhvervsevne efter den 1. juli 2021 er nedsat til halvdelen eller derunder.

Det fremgår derimod af den seneste lægeattest, som indsendt til Danica Pension, udarbejdet af [klagerens] læge, ... den 2. juli 2020, bilag 10, s. 159, at [klageren] virker psykisk neutral og uden depressive symptomer, samt at [klageren] ikke siden november 2018 havde været i antidepressiv behandling.

[klageren] har ikke indsendt lægelig dokumentation til Danica Pension, der er udarbejdet efter den 2. juli 2020.

Danica Pensions lægekonsulenter er ikke enige i speciallæge i psykiatri ... vurderinger og konklusioner i speciallægeerklæringerne af 17. august 2016 og 29. marts 2017. Danica Pensions interne lægekonsulenters vurderinger af sagen, som udleveret til [klageren] i forbindelse med aktindsigt fremlægges som bilag D.

Danica Pension gør gældende, at der ikke, baseret på oplysningerne i speciallægeerklæringerne af 17. august 2016 og 29. marts 2017, var lægefagligt grundlag for at konkludere, at [klagerens] tilstand var kronisk, varig og stationær. Det fremgår i øvrigt af de lægelige oplysninger i sagen, at [klagerens] psykiske tilstand er bedret væsentligt efter den 29. marts 2017.

Danica Pension gør videre gældende, at der ikke, baseret på oplysningerne i speciallægeerklæringerne af 17. august 2016 og 29. marts 2017, var lægefagligt grundlag for at konkludere, at [klageren] havde betydelige kognitive problemer. Speciallæge i psykiatri ... samlede vurdering af [klagerens] kognitive gener ses primært baseret på [klagerens] egne subjektive beskrivelser, idet det fremgår af ... observationer den 17. august 2016, at [klageren] ikke var 'helt på fuldt kognitiv kraft.', jf. bilag 2, s. 6, og bilag 4, s. 5, hvilket naturligt må forstås som lettere kognitive vanskeligheder.

Danica Pensions lægekonsulenter er ikke enige i speciallæge i psykiatri ... vurdering og konklusion i lægeattest af 4. august 2017, bilag 10, s. 157, om at [klageren] kan diagnosticeres med PTSD, jf. bilag D. Det bestrides, at [klageren] opfylder kriterierne for PTSD. Det bemærkes, at speciallæge i psykiatri ..., jf. bilag 2, og Arbejdsmedicinsk Klinik i ... jf. bilag 10, s. 58, er enige i, at [klageren] ikke opfylder kriterierne for PTSD.

Det bemærkes i øvrigt, at det ikke er afgørende, hvorvidt [klageren] kan diagnosticeres med PTSD, idet [klageren], uanset om han kan diagnosticeres med PTSD, ikke efter den 1. juli 2021 har helbredsmæssige gener, der medfører, at hans erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder.

Danica Pension bestrider, at det forhold at [klageren] er bevilget fleksjob, og at han i fleksjobbet arbejder 6 timer ugentligt med en effektivitetsgrad på 50 %, i sig selv udgør dokumentation eller en formodning for, at [klagerens] generelle erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder.

Danica Pension bestrider ikke, at ... Kommune har vurderet, at [klagerens] arbejdsevne er væsentligt og varigt nedsat, da dette er en betingelse for tildeling af fleksjob jf. beskæftigelsesindsatslovens § 116, stk. 1. ... Kommunes vurdering heraf er imidlertid baseret på et bredere arbejdsevnekriterium, hvor det medicinske erhvervsevnebegreb, som fremgår af forsikringsbetingelserne (bilag A), kun er et element blandt en lang række andre elementer.

Der henvises til Østre Landsrets præmisser i dommen refereret i FED.2016.223Ø, hvoraf det bl.a. fremgår: 'Det forhold, at A blev bevilget fleksjob på det anførte timetal, skaber ikke i sig selv en formodning for, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. Omstændighederne ved bevillingen af fleksjobbet og dets forløb må dog indgå i vurderingen heraf.'

Danica Pension bestrider, at beskrivelserne af [klagerens] præstation i jobafklaringsforløbet og forløbet heraf understøtter, at [klagerens] erhvervsevne af helbredsmæssige årsager efter den 1. juli 2021 er nedsat til halvdelen eller derunder.

Det fremgår ikke af de kommunale akter i relation til jobafklaringsforløbet hvilke konkrete psykiske og/eller fysiske gener, der forhindrer [klageren] i at påtage sig en passende hensyntagende beskæftigelse på mere end halv tid.

Det fremgår af rapport om 'Samlet udbyttevurdering af praktik', bilag 10, s. 173, vedrørende virksomhedspraktik ved [virksomhed3] i perioden 26. marts til 8. november 2019 og 'Udbytteskema i forbindelse med praktik', bilag 10, s. 179, vedrørende virksomhedspraktik ved [virksomhed4] i perioden 1. maj til 30. september 2020, at den eneste årsag til, at [klageren] ikke kunne arbejde henholdsvis 9 og 6 timer om ugen var, at [klageren] oplevede, at han blev meget træt.

[Klageren] beskrives i 'Udbytteskema i forbindelse med praktik', bilag 10, s. 179, i forbindelse med virksomhedspraktikken ved [virksomhed4], som en person der har let til smil og naturligt falder i snak med kunderne, samt at [klageren] hurtigt kom ind i rutinerne og efter et par uger selv kunne gå i gang med opgaverne."

Klagerens advokat har den 25/8 2022 bl.a. anført:

"Efter at selskabet i sagsfremstillingen har citeret fra flere af sagens lægelige bilag, som efter klagers opfattelse dokumenterer, at hans varige erhvervsevne er nedsat med minimum halvdelen, afsluttes fremstillingen med, at selskabet ikke har modtaget lægelig dokumentation fra klager siden den 17. juni 2021.

Årsagen hertil skal findes i, at klager siden den 14. september 2020, hvor han blev bevilliget et fleksjob af kommunen, har været kommunalt og erhvervsmæssigt afklaret. Som anført indgik klager den 12. juli 2021 en ansættelsesaftale om fleksjob ved [virksomhed2] med en ugentlig arbejdstid på seks timer om ugen, hvoraf tre af timerne udgør effektiv arbejdstid. Der har således

efter det tidspunkt ikke været grundlag for i kommunalt regi at udarbejde flere attester, erklæringer mv., hvilket er dem som selskabet tidligere har henholdt sig til.

Selskabet har, som tidligere nævnt, ikke fået udarbejdet en speciallægeerklæring eller lignende, og de to tidligere erklæringer, der er indhentet af hhv. [virksomhed1] og ... og som er udarbejdet af psykiater ... er selskabet ikke enig i, jf. selskabets klagesvar af 22. juni.

I den sidstnævnte speciallægeerklæring af 29. marts 2017, indhentet af Helbredsnet, som står for den lægefaglige vurdering i sager om sygdomsbegrundet ... pension, konkluderes det, at klagers tilstand må betragtes som varig og stationær. I erklæringen henvises der til, at helbredsstanden nu har været uændret så længe, trods relevant behandling med både psykologsamtaler over lang tid og psykofarmaka, hvorfor der ikke er yderligere behandlingsmuligheder for klager.

Herefter fremgår det af konklusionen i erklæringen, at det er speciallægens vurdering, at klagers erhvervsevne i det nuværende erhverv som ... er varigt helt bortfaldet og hvad angår erhvervsevne i et hvert erhverv, må den anses for meget kraftig nedsat, langt under en tredjedel. På baggrund af den udarbejdede speciallægeerklæring og konklusionen heri, vurderer Helbredsnet, at klagers erhvervsevne i ethvert erhverv er nedsat til 1/3 eller derunder, jf. det fremlagte bilag 5. Selskabet har i deres klagesvar af 22. juni ikke forholdt sig til denne vurdering fra Helbredsnet.

Selskabets væsentligste argument for afslag på fortsat udbetaling for tab af erhvervsevne er, foruden bemærkningen om at selskabet ikke har modtaget lægelig dokumentation siden 17. juni 2021, at det fremgår af lægeattesten, indhentet af ... Kommune, af 2. juli 2020, at klager virker psykisk neutral og uden depressive symptomer, samt at klager ikke siden november 2018 har været i antidepressiv behandling. I forlængelse heraf fremgår det dog også af attesten, at klager fortsat er kronisk præget af PTSD, udbrændthed og derfor uændret hurtigt udtrættes ved kontakt til for mange mennesker, og har brug for pauser og hvile i dagligdagen.

I attesten af 2. juli beskrives endvidere de fysiske gener, som selskabet heller ikke forholder sig nærmere til. Det fremgår af attesten af 2. juli 2020, at klager lider af svær overvægt og hans vægt har været helt oppe på ... kg. Dette har resulteret i udvikling af type 2-diabetes. I forlængelse heraf er også beskrevet den nedsatte funktion, som klager lider af i højre hånd, grundet to tidligere håndledsbrud, som har givet klager en varig skade på bl.a. en vigtig håndrodsknogle.

Foruden at selskabet ikke vælger at følge kommunes afgørelse om bevilling af fleksjob med en effektiv arbejdstid på 3 timer om ugen eller Helbredsnetts vurdering af, at klagers erhvervsevne i et ethvert erhverv er nedsat til 1/3 eller derunder, er selskabet som nævnt heller ikke enig i de to udarbejdede speciallægeerklæringer af psykiater ... og det samme gælder vurderingen og konklusionen af lægeattest af 4. august 2017 af psykiater ... Hertil skal det dog bemærkes, at de netop er på baggrund af de udarbejdede speciallægeerklæringer og attester, at selskabet valgte at udbetale for tab af erhvervsevne i første omgang, idet selskabet vurderede at klagers erhvervene var tilstrækkelig nedsat i forhold til et erhverv som ...

Klager har derfor, med god grund, valgt ikke selv at betale for udarbejdelse af yderligere en speciallægeerklæring ved f.eks. en psykiater, idet han vurderer, at der vil være en væsentlig risiko for, at selskabet vil nå frem til, at de ikke er enig i erklæringen og derfor, ligesom det har været tilfældet med førnævnte erklæringer og attester, ikke vil følge konklusionen i erklæringen.

Det er fortsat klagers klare opfattelse, at han hans erhvervsevne er nedsat med mere end halvdelen i ethvert erhverv og at han har løftet bevisbyrden for dette, hvilket skal ses i lyset af han har fået stillet diagnosen med PTSD, der er velbeskrevet kognitive gener så som udbrændthed, koncentrationsbesvær, hukommelsesbesvær og at klager har let til stress. Samtidig har den store overvægt medført ledsmerter i knæ, hofte og lænderyg ved klager, han lider diabetes 2 og har nedsat funktionsevne i højre hånd. Ovenstående gener fremgår af det omfattende lægelige materiale, som allerede er fremlagt i sagen, hvorefter at det må fastholdes at klager erhvervsevne er nedsat med minimum halvdelen i ethvert erhverv.

Såfremt Ankenævnet måtte finde, at klagers helbredstilstand ikke er fuldt ud er belyst med de foreliggende oplysninger, gøres det gældende, at selskabet skal pålægges at indhente supplerende speciallægeerklæring til belysning af den aktuelle helbredstilstand, hvortil der f.eks. henvises til Ankenævnets kendelse i 92749.

Afslutningsvis skal det korrigeres, at det i bilag 10, side 58, 2. afsnit fremgår, at klager blev vurderet

af Arbejdsmedicinsk Klinik i ... den 20. maj 2016, som selskabet henviser til i deres klagesvar af 22. juni 2022. Dette er ikke korrekt. Klager var alene tilknyttet Arbejdsmedicinsk Afdeling på [hospital], tilbage i 2014. Jeg fremlægger som bilag 17 journaludskrift fra Arbejdsmedicinsk Afdeling på [hospital] for perioden 25. april 2014 til 9. september 2014 med tilhørende aktindsigtsanmodning af 8. august 2022."

Selskabet har den 12/9 2022 bl.a. anført:

"Danica Pension fastholder, at [klageren] ikke har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne efter den 1. juli 2021 af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder.

Der henvises til Danica Pensions bemærkninger i klagesvar af 22. juni 2022, der fastholdes i sin helhed.

[Klageren] har flere gange i sine bemærkninger af 25. august 2022 henvist til, hans erhvervsevne tillige er nedsat som følge af svær overvægt.

Det skal hertil bemærkes, at svær overvægt ikke er en sygdom, der berettiger til udbetaling af forsikringsydelse efter forsikringsbetingelserne § 4, stk. 1. Det fremgår af forsikringsbetingelserne § 4, stk. 1: 'Stk. 1. Ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne.

Forsikringen giver ret til udbetaling af forsikringsydelse i tilfælde af midlertidig og længerevarende tab af erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde (...)'

Danica Pension anerkender, at det fremgår af de seneste lægelige akter i sagen fra den 2. juli 2020, at [klageren] er diagnosticeret med type 2-diabetes samt at [klageren] har nedsat funktion i højre hånd på grund af to håndledsbrud, jf. bilag 10, s. 162.

Det bemærkes hertil, at det yderligere fremgår af lægeerklæring af 2. juli 2020, at [klagerens] diabetes på daværende tidspunkt var velbehandlet, og at hans blodsukker og kolesteroltal var under kontrol, jf. bilag 10, s. 162.

Der ser ikke at være lægelig dokumentation i sagen for yderligere fysiske helbredsmæssige gener.

Danica Pension fastholder, at det ikke er dokumenteret, at [klagerens] fysiske helbredsmæssige gener som følge af type 2-diabetes og to tidligere håndledsbrud, alene eller sammen med de psykiske gener har medført, at [klagerens] erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat med mindst halvdelen.

Danica Pension overgik den 18. maj 2021 til en generel vurdering af [klagerens] erhvervsevne, jf. bilag 1. Danica Pension gør gældende, at Danica Pension i henhold til forsikringsbetingelserne var berettigede til at overgå til en generel vurdering af [klagerens] erhvervsevne den 18. maj 2021. Danica Pensions vurdering af det lægelige materiale har derfor ændret sig efter den 18. maj 2021, idet Danica Pension herefter vurderede [klagerens] erhvervsevne i ethvert erhverv.

Danica Pension bestrider fortsat, at beskrivelserne af [klagerens] præstation i jobafklaringsforløbet og forløbet heraf understøtter, at [klagerens] erhvervsevne af helbredsmæssige årsager efter den 1. juli 2021 er nedsat til halvdelen eller derunder.

Det fremgår ikke af de kommunale akter i relation til jobafklaringsforløbet hvilke konkrete psykiske og/eller fysiske gener, der forhindrer [klageren] i at påtage sig en passende hensyntagende beskæftigelse på mere end halv tid.

Det fremgår af rapport om 'Samlet udbyttevurdering af praktik', bilag 10, s. 173, vedrørende virksomhedspraktik ved [virksomhed3] i perioden 26. marts til 8. november 2019 og 'Udbytteskema i forbindelse med praktik', bilag 10, s. 179, vedrørende virksomhedspraktik ved [virksomhed4] i perioden 1. maj til 30. september 2020, at den eneste årsag til, at [klageren] ikke kunne arbejde henholdsvis 9 og 6 timer om ugen var, at [klageren] oplevede, at han blev meget træt.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at den angivelige fejl i lægeerklæring af 23. august 2016, jf. bilag 10, s. 58, hvorefter [klageren] skulle være blevet vurderet af Arbejdsmedicinsk Klinik i ... den 20. maj 2016, hvilket angiveligt i stedet skulle være sket i 2014, jf. bilag 17, ikke har nogen betydning i relation til Danica Pensions vurdering af [klagerens] generelle erhvervsevne efter den 18. maj 2021."

Til dette har klagerens advokat den 29/9 2022 bl.a. anført:

"Det fastholdes i øvrigt med henvisning til de supplerende bemærkninger til klagen af 31. maj og 25. august 2022, at det er dokumenteret, at [klageren] opfylder betingelserne for udbetaling af tab erhvervsevne og præmiefritagelse. For det første er det dokumenteret, at [klagerens] erhvervsevne som følge af psykiske og fysiske gener er nedsat med halvdelen eller mindre, hvortil der kan henvises til de talrige lægelige oplysninger, som er fremlagt under sagen. For det andet tilsiger afgørelserne fra hhv. Helbredsnet og ... Kommune ligeledes, at [klagerens] erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. For det tredje er der de tidligere udarbejdede speciallægeerklæringer, som Danica Pension tidligere har udbetalt tab af erhvervsevne på baggrund af, men som de nu ikke vil tillægge betydning.

[Klageren] fastholder således, at det er dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen eller mindre i alle erhverv som følge af hans psykiske og fysiske gener, hvorfor han opfylder betingelserne for udbetaling og præmiefritagelse ved Danica Pension.

Danica Pension bør efter [klagerens] opfattelse som minimum foranledige en opdateret speciallægeerklæring til brug for vurdering af [klagerens] erhvervsevne i ethvert erhverv.

For en god ordens skyld bemærkes, at i den af selskabets henviste passus i forsikringsbetingelserne § 4, stk. 1, fremgår det ikke, at overvægt ikke betegnes som en sygdom. Under alle omstændighederne er det dog almindeligt kendt, at svært overvægtige er i stor risiko for udvikling af en række sygdomme, herunder blandt andet hjerte- og karsygdomme, højt blodtryk, højt kolesterol og type 2-diabetes. Disse følgesygdomme vil efter klagers opfattelse være omfattet af selskabets forsikringsbetingelser.

Endeligt skal det bemærkes i forhold til selskabets bemærkning om, at det alene skyldes træthed, at [klageren] ikke kan arbejde mere end 6 til 9 timer om ugen, at det ikke er en korrekt gengivelse af siderne, som selskabet henviser til. Ved ordet 'træt' skal forstås, at [klageren] bliver træt i hovedet, ikke kan rumme flere indtryk, mister koncentrationen og forståelsesevnen og at han ikke kan overskue nye opgaver mv."

Hertil har selskabet den 14/10 2022 bl.a. anført:

"Danica Pension fastholder, at [klageren] ikke har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne efter den 1. juli 2021 af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder.

Der henvises til Danica Pensions bemærkninger i klagesvar af 22. juni 2022 samt indlæg af 12. september 2022, der fastholdes i sin helhed.

Det fremgår bl.a. af [klagerens] bemærkninger af 29. september 2022, s. 1: *'For en god ordens skyld bemærkes, at i den af selskabets henviste passus i forsikringsbetingelserne § 4, stk. 1, fremgår det ikke, at overvægt ikke betegnes som en sygdom. Under alle omstændighederne er det dog almindeligt kendt, at svært overvægtige er i stor risiko for udvikling af en række sygdomme, herunder blandt andet hjerte- og karsygdomme, højt blodtryk, højt kolesterol og type 2-diabetes. Disse følgesygdomme vil efter klagers opfattelse være omfattet af selskabets forsikringsbetingelser.'*

Det skal hertil supplerende bemærkes, at det i forsikringsbetingelserne ikke er positivt oplyst, hvad der ikke betegnes som en 'sygdom', jf. bilag A, s. 4. Det skal yderligere bemærkes, at en forhøjet risiko for udvikling af sygdomme – uanset årsagen hertil – ikke er en sygdom som omfattet af forsikringsbetingelserne. [Klageren] skal i henhold til forsikringsbetingelserne dokumentere, at hans generelle erhvervsevne som følge af aktuel sygdom er nedsat til halvdelen eller derunder, jf. bilag A, s. 4.

Det fremgår videre bl.a. af [klagerens] bemærkninger af 29. september 2022, s. 1: *'Endeligt skal det bemærkes i forhold til selskabets bemærkning om, at det alene skyldes træthed, at [klageren] ikke kan arbejde mere end 6 til 9 timer om ugen, at det ikke er en korrekt gengivelse af siderne, som selskabet henviser til. Ved ordet 'træt' skal forstås, at [klageren] bliver træt i hovedet, ikke kan rumme flere indtryk, mister koncentrationen og forståelsesevnen og at han ikke kan overskue nye opgaver mv.'*

Danica Pension er ikke enige i denne fortolkning af ordlyden i rapport om 'Samlet udbyttevurdering af praktik', bilag 10, s. 174, vedrørende virksomhedspraktik ved [virksomhed3] i perioden 26. marts til 8. november 2019 og i 'Udbytteskema i forbindelse med praktik', vedrørende virksomhedspraktik ved [virksomhed4] i perioden 1. maj til 30. september 2020, bilag 10, s. 180. Det fremgår ikke af de kommunale akter i relation til jobafklaringsforløbet hvilke konkrete psykiske og/eller fysiske gener, der forhindrer [klageren] i at påtage sig en passende hensyntagende beskæftigelse på mere end halv tid.

Det er [klageren], der har bevisbyrden for, at hans generelle erhvervsevne efter den 1. juli 2021 af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder. [Klageren] har ikke indsendt lægelig dokumentation til Danica Pension, der er udarbejdet efter den 2. juli 2020, og der ses ikke oplysninger til støtte for, at [klagerens] helbredsmæssige tilstand herefter er blevet forværret. Danica Pension ser derfor ikke grund til at foranledige en ny speciallægeerklæring udarbejdet.

Da der ikke ses at være yderligere relevante lægelige oplysninger til belysning af [klagerens] helbredstilstand, henstiller Danica Pension til, at sagen forelægges Ankenævnet for Forsikring på det nuværende grundlag."

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 29/3 2017 fremgår bl.a.:

"KONKLUSION

... årig mand, som har været uden psykiske symptomer frem til 2010, hvor han blev tiltagende belastet af sit arbejde som ... Han kan beskrive episoder med kontroverser med indsatte, og han føler ikke, at ledelsen har bakket godt nok op, men tværtimod har været for eftergivende.

I 2010 begyndte han at få psykiske symptomer i form af angst, påvirket hukommelse og koncentration, træthed, irritabilitet og tvivl om egen formåen i forhold til arbejdet.

Tilstanden har siden 2010 bølget noget op og ned, men han har haft en meget langvarig sygemelding i 2013 og igen her i 2016 fra marts. Han er fortsat sygemeldt.

De aktuelle symptomer består i angst, både alene og sammen med andre, ubehag ved at være, hvor der er mange mennesker, isolationstendens, undgåelsesadfærd Undgår at se TV og får ubehag af at tænke på episoderne på arbejde. Humøret er svingen, overvejende trist. Kognitive problemer. Træthed og let trætharhed. Irritabilitet. Støjoverfølsomhed og tendens til sammenfaren ved pludselige lyde. Svingende nattesøvn. Husker ikke mareridt. Er mistroisk over for andre. Er vagtsom, når han færdes ude.

Hverken belastningerne eller symptomerne lever til fulde op til ICD-10 kriterierne for PTSD, men der er tale om en belastningstilstand, som er udløst af arbejdet som ... Der er ikke beskrevet andre konkurrerende belastninger.

Diagnose:

/ DF 43.9 Belastningsreaktion, uspecificeret /

Tilstanden har bestået siden 2010 og må nu anses for at være kronisk, varig og stationær, idet der dog kan forventes svingninger i symptomernes intensitet afhængig af ydre belastninger.

Ud over den psykiske lidelse har han problemer med sin hø. arm og som det er beskrevet, er det sandsynligt, at dette fremover ville give ham problemer i forbindelse med fysiske ... i arbejdet som ...

Det er min vurdering, at han ikke kan vende tilbage til arbejdet som ... Som han har det nu, vil han ikke være i stand til det, og selv om der skulle falde lidt mere ro over tilstanden ved fortsat sygemelding, ville tilbagevenden til arbejdet indebære reaktivering og forværring af de psykiske symptomer, så han hurtigt igen måtte lade sig sygemelde. Jeg finder derfor, at der ikke er udsigt til, at tjenesten kan genoptages under nogen form eller i noget omfang.

Konklusionen på nærværende undersøgelse er ganske som i august 2016, inklusive diagnosen.

Tilstanden har nu stået på så længe trods relevant behandling med både psykologsamtaler over lang tid og psykofarmaka, at den må betragtes som varig og stationær. Der er ikke yderligere behandlingsmuligheder. Evt. fortsat behandling vil have karakter af støtte til at 'leve med det', men vil ikke kunne medføre helbredelse.

Det er min vurdering, at hans erhvervsevne i det nuværende erhverv som ... er varigt helt bortfaldet.

Hvad angår erhvervsevne i ethvert erhverv, så er den også meget kraftigt nedsat, langt under en trediedel, ikke mindst pga. de betydelige kognitive problemer. Hvis man ser på de psykiske vanskeligheder isoleret, ville der være behov for meget betydelige skånehensyn i form af enkle og fysiske arbejdsopgaver, kun én opgave ad gangen, ingen multitasking, intet tidspres, rolige omgivelser, få og velkendte kollegaer, intet konfliktpotentiale, kort daglig arbejdstid, evt. også en eller to ugentlige fridage til restitution. Sådanne skånehensyn vil realistisk kun kunne tilgodeses ved et flexjob.

Imidlertid har han også sine problemer med hø. håndled (er højrehåndet), og det vil yderligere begrænse hans mulighed for at udføre det fysiske arbejde, som hans psykiske tilstand tillader ham at udføre."

Af journalnotat af 29/4 2019 fra psykiatrisk speciallæge fremgår bl.a.:

"AKTUELT

Pt. har det nogenlunde. Dog uforandret PTSD-symptomer stammende tilbage til tiden som ... Han genopstarter snart forløb ved psykolog, som han tidligere har haft god gavn af.

...

KONKLUSION

Pt. har været fulgt ved undertegnede i knap et par år under PTSD-diagnose. Initialt desuden depressive symptomer. Pt. har nu haft det godt gennem længere tid og tilstanden vurderes stationær.

Han afsluttes på den baggrund til egen læge. Pt. er orienteret om at jeg vil kunne se ham hurtigt ved evt. henvisning, da pt. nu allerede er kendt her i klinikken.

Af udbyttevurdering af 23/10 2019 vedrørende praktikforløb fremgår bl.a.:

"I juni 2019 øgede [klageren] til 9 timer fordelt over mandag, onsdag og fredag. Dette var for meget for [klageren] og han oplevede en forværring af hans helbredsmæssige tilstand. [Klageren] var f.eks. nødt til at holde ind og sove på køreturen hjem, samt oplevede at faldt om i sofaen med tøj på, når han kom hjem fra praktikken. [Klageren] kunne ikke få hverdagen til at fungere og i august 2019, gik [klageren] tilbage til at fremmøde 6 timer i ugen fordelt på 2 dage. Dette har [klageren] gjort efterfølgende og dette er et passende niveau for [klageren]. [Klageren] oplever nogle dage, at han kan blive lidt længere og andre dage, går han lidt før. [Klageren] fremmøder derfor til slut 6-7 timer fordelt over 2 dage, hvor der er indlagt restitutionsdage."

Af lægeattest af 2/7 2020 fremgår bl.a.:

"2.2 Relevante helbredsforhold

[Klageren] har været vores patient siden 2012 og er kendt med flere konkurrerende problemer såvel fysisk som psykisk. Han er tidligere [stilling], men blev sygemeldt 23.3.2016 pga. udbrændthed. Var i forvejen kendt med tilbagevendende depressioner og fik i 2010 foretaget speciallægevurdering ved psykiater ... der allerede dengang anså tilstanden for at være kronisk og stationær. Alt dette er beskrevet i tidligere fremsendt Lægeattest til Rehabiliteringsteam LÆ265 fra undertegnede 3.10.2017, som formodes kendt. Herværende attest vil derfor beskrive hvad der er nyt i sagen af [klagerens] problemer såvel fysisk som psykisk, da han nu siden 10. januar 2018 har deltaget i resourceforløb og sagen er klar til at blive forelagt Rehabiliteringsteamet på ny til vurdering, da [klageren] ønsker at blive visiteret til fleksjob.

Psykisk: Pt. har været fulgt ved psykiatrisk speciallæge ... i knap et par år under PTSD diagnose samt initielt depressive symptomer. Blev afsluttet til egen læge 2.5.2019, da han fandt at han havde haft det godt gennem længere tid og tilstanden blev vurderet stationær. Det samme oplever vi andre i kontakten med [klageren], der nu virker psykisk neutral og uden depressive symptomer, men forsat er kronisk præget af PTSD og udbrændthed og derfor uændret hurtigt udtrættes ved kontakt til for mange mennesker, har brug for pauser og hvile i dagligdagen. Han har med godt udbytte gået i et individuelt 6 måneders coachingforløb hos ... i 2018 mhp. at opnå nogle mestringsstrategier i forbindelse med stress. Han har ikke siden nov. 2018 været i antidepressiv behandling.

Fysisk: [Klageren] har altid været meget kraftig og vægten har været helt oppe på ... kg. Det har derfor kun været et spørgsmål om tid før han udviklede diabetes 2, hvilket blev konstateret i 2018 og har siden været i diæt og tabletbehandling herfor med godt resultat. Har foreløbigt tabt sig 10 kg og blodsukkeret og kolesteroltallet er kommet under kontrol herpå. Han har tidligere i 2018 deltaget i et 12 ugers vægttabsophold i ... og også deltaget i træning igennem ... Han vil gerne genoptage træning, som har været sat på pause pga. Corona-krisen.

Som anført i Statusattest LÆ125 d. 15.4.2020 har han nedsat funktion af højre hånd som følge af to håndledsbrud i hhv. 2017 og 2019, som har givet en varig skade på bl.a. en vigtig håndrodsknogle og følges herfor i [by] og [by]. Bruger håndledsskinne 75% af dagen og har fået blokade fle-

re gange i leddet. Man forsøger at udskyde en evt. operation af håndleddet i [by] med indsættelse af en kunstig knogle, da det også vil have begrænset holdbarhed."

Af bevilling af fleksjob af 14/9 2020 fremgår bl.a.:

"Vi har vurderet, at din arbejdsevne er væsentligt og varigt begrænset, og at du derfor ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår. Vi har i den forbindelse fundet, at alle andre foranstaltninger er blevet afprøvet.

Vi vurderer, at din arbejdsevne er nedsat på følgende måde: [Klageren] har en varig og væsentlig nedsat arbejdsevne, samt at alle behandlingsmuligheder er udtømte. [Klageren] kan ikke opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Arbejdsevnen er nedsat i et sådant omfang, at [klagerens] uanset støtte via den sociale eller anden lovgivning, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde på normale vilkår.

Rehabiliteringsteamet peger på lettere praktiske opgaver i butik, lettere produktionsarbejde/lagerarbejde, lettere chaufføropgaver samt opsyn med og rengøring af vaskehaller, der tilgodeser [klagerens] skånebehov i form af nedsat arbejdstid, god tid til hver enkel opgave, overskuelige og ikke stressende opgaver, ingen risiko for interpersonelle konflikter, ingen tunge løft, behov for tidlig fremmødetid på dagen, pauser efter behov samt restitutionsdage mellem arbejdsdage. Rehabiliteringsteamet anbefaler, at de handicapkompenserende ordninger inddrages i forbindelse med etablering af fleksjobbet."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"§ 3. Præmiens betaling.

...

Stk. 4. Bortfald af præmiebetalingen.

Forsikringstageren fritages for betaling af forsikredes præmie, hvis forsikredes evne til at erhverve en arbejdsindtægt som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til 1/3 eller mindre af den erhvervsevne - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - der er normal for personer af samme alder og uddannelse i samme egn.

...

§ 4. Dækning ved tab af erhvervsevne.

Stk. 1. Ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne.

...

Forsikringsydelsen udbetales, hvis forsikredes erhvervsevne midlertidigt eller længerevarende er nedsat til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne.

Den halve forsikringsydelse udbetales, hvis forsikredes erhvervsevne midlertidigt eller længerevarende er nedsat til mellem 1/2 og 1/3 af den fulde erhvervsevne.

...

Stk. 3. Længerevarende tab af erhvervsevne.

Bliver forsikrede ved med at være sygemeldt, og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i sådant omfang, at hans fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes erhvervsevne længerevarende er nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. Denne vurdering foretages under alle omstændigheder senest 18 måneder efter 1. sygedag,

eller ved ulykkestilfælde 18 måneder efter skadedagen. Danske Liv & Pension kan for et begrænset tidsrum en eller flere gange udskyde vurderingen af det længerevarende erhvervsevnetab. Så længe udskydelsen varer, sker der udbetaling efter reglerne om midlertidig tab af erhvervsevne.

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til 1/3 eller mindre, respektive mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3, respektive 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nu værende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Ved vurderingen af forsikredes tab af erhvervsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling.

Hvis forsikrede anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans erhvervsevne ikke for nedsat til 1/3 eller mindre, respektive mellem 1/2 og 1/3.

Der tages ikke hensyn til, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er eller efter omskoling vil blive i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse.

Hvis det vurderes, at forsikrede ikke har mistet sin erhvervsevne i den forstand, der nævnes ovenfor, er forsikrede ikke længere berettiget til at modtage ydelser efter reglerne om midlertidig tab af erhvervsevne."

Nævnet udtaler:

Klageren – der er født i 1960'erne – fik omkring 2010 begyndende psykiske gener på grund af arbejdsmæssige belastninger. Han blev sygemeldt den 22/3 2016 på grund af en akut belastningsreaktion. Han blev opsagt med lønophør den 1/3 2017. Han var i praktik fra 26/3 2019 til 8/11 2019, hvor han arbejdede mellem 2 timer og 9 timer om ugen. Han var i et nyt praktikforløb fra 1/5 2020 til 30/9 2020, hvor han arbejdede 5-6 timer om ugen. Han blev bevilliget fleksjob den 14/9 2020. Han blev den 12/7 2021 ansat i et fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 6 timer.

Selskabet har ydet midlertidig dækning fra 1/3 2017 til 1/7 2021, idet selskabet vurderede, at klagerens midlertidige erhvervsevne var nedsat med 2/3. Selskabet overgik pr. 1/7 2021 til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, som selskabet vurderede, ikke var nedsat med mindst halvdelen. Selskabet har anført, at det ikke foreligger oplysninger om, hvilke konkrete

psykiske og/eller fysiske gener, der forhindrer klageren i at påtage sig en passende hensyntagende beskæftigelse på mere end halv tid. Selskabet har anført, at klageren ikke opfylder kriterierne til diagnosen PTSD. Selskabet har anført, at det fremgår af sagens lægelige oplysninger, at klageren har oplevet en væsentlig bedring siden 2017, og at fleksjobbet ikke i sig selv udgør dokumentation eller en formodning for, at klagerens generelle erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen. Selskabet har anført, at "den eneste årsag til, at [klageren] ikke kunne arbejde henholdsvis 9 og 6 timer om ugen var, at [klageren] oplevede, at han blev meget træt".

Klageren ønsker at selskabet anerkender, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv, og at han er berettiget til udbetaling for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse fra den 1. juli 2021. Klageren har anført, at han lider af PTSD, og at arbejdsprøvningsrapporterne har vidst, at han kan arbejde 6 timer om ugen. Klageren har anført, at Helbredsnet har vurderet, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 i alle erhverv. Klageren har oplyst, at han også har gener i form af diabetes, overvægt samt smerter i højre hånd, lænderyg, hofte og knæ.

Af speciallægeerklæring af 29/3 2017 fremgår det, at "Hverken belastningerne eller symptomerne lever til fulde op til ICD-10 kriterierne for PTSD, men der er tale om en belastningstilstand, som er udløst af arbejdet som ... Der er ikke beskrevet andre konkurrerende belastninger. ... Tilstanden har bestået siden 2010 og må nu anses for at være kronisk, varig og stationær, idet der dog kan forventes svingninger i symptomernes intensitet afhængig af ydre belastninger. ... Hvad angår erhvervsevne i ethvert erhverv, så er den også meget kraftigt nedsat, langt under en trediedel, ikke mindst pga. de betydelige kognitive problemer. Hvis man ser på de psykiske vanskeligheder isoleret, ville der være behov for meget betydelige skånehensyn i form af enkle og fysiske arbejdsopgaver, kun én opgave ad gangen, ingen multitasking, intet tidspres, rolige omgivelser, få og velkendte kollegaer, intet konfliktpotentialer, kort daglig arbejdstid, evt. også en eller to ugentlige fridage til restitution. Sådanne skånehensyn vil realistisk kun kunne tilgodeses ved et flexjob. Imidlertid har han også sine problemer med hø. håndled (er højre-

håndet), og det vil yderligere begrænse hans mulighed for at udføre det fysiske arbejde, som hans psykiske tilstand tillader ham at udføre".

Af journalnotat af 29/4 2019 fra psykiatrisk speciallæge fremgår, at klageren "har nu haft det godt gennem længere tid og tilstanden vurderes stationær. Han afsluttes på den baggrund til egen læge".

Af lægeattest af 2/7 2020 fremgår det, at klageren "nu virker psykisk neutral og uden depressive symptomer, men forsat er kronisk præget af PTSD og udbrændthed og derfor uændret hurtigt udtrættes ved kontakt til for mange mennesker, har brug for pauser og hvile i dagligdagen. Han har med godt udbytte gået i et individuelt 6 måneders coachingforløb hos ... i 2018 mhp. at opnå nogle mestringsstrategier i forbindelse med stress. Han har ikke siden nov. 2018 været i antidepressiv behandling".

Af bevilling af fleksjob af 14/9 2020 fremgår det "Rehabiliteringsteamet peger på lettere praktiske opgaver i butik, lettere produktionsarbejde/lagerarbejde, lettere chaufføropgaver samt opsyn med og rengøring af vaskehaller, der tilgodeser [klagerens] skånebehov i form af nedsat arbejdstid, god tid til hver enkel opgave, overskuelige og ikke stressende opgaver, ingen risiko for interpersonelle konflikter, ingen tunge løft, behov for tidlig fremmødetid på dagen, pauser efter behov samt restitutionsdage mellem arbejdsdagene. Rehabiliteringsteamet anbefaler, at de handicapkompenserende ordninger inddrages i forbindelse med etablering af fleksjobbet".

Af forsikringsbetingelsernes § 4, stk. 3 fremgår det, at "Forsikredes erhvervsevne anses for længevarende at være nedsat til 1/3 eller mindre, respektive mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3, respektive 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nu værende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed- af hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder". Det fremgår af § 3, stk. 4, at sikrede er berettiget til præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen nedsæt-

tes til 1/3. Det fremgår af § 4, stk. 1, at der udbetales halve ydelser ved en nedsættelse af erhvervsevnen med 1/2 og fulde ydelser ved en nedsættelse til mindst 1/3.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med mellem halvdelen og 2/3 i alle erhverv efter den 1/7 2022. Selskabet skal genoptage sagsbehandlingen og skal yde dækning i overensstemmelse med aftalegrundlaget.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren har fået stillet diagnosen belastningsreaktion og udbrændthed, og at han lider af træthed, koncentrations- og hukommelsesbesvær. Klageren har også gener i højre hånd, hvilket medfører en funktionsbegrænsning i forhold til fysisk belastende arbejde. Derudover har klageren oplyst, at han har diabetes, er overvægtig samt har smerter i højre hånd, lænderyg, hofte og knæ.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at klageren har skånehensyn i form af nedsat tid, god tid til opgaverne, ingen stressende opgaver, ingen risiko for konflikter med andre, og ingen fysisk belastning af højre hånd. Efter nævnets vurdering begrænser disse skånehensyn klagerens mulighed for at arbejde på det brede arbejdsmarked, men skånehensynene tilsiger ikke sig selv, at klageren ikke skulle kunne arbejde mere end 1/3 på det brede arbejdsmarked.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren var i et praktikforløb fra den 26/3 2019 til den 8/11 2019, hvor han forsøgte at arbejde 9 timer om ugen, men måtte gå ned på 6 timer, at han herefter var i et nyt praktikforløb fra den 1/5 2020 til den 30/9 2020, hvor han arbejdede 5-6 timer om ugen. Nævnet bemærker, at det fremgår praktikvurderingerne, at klagerens skånehensyn blev tilgodeset i begge praktikforløb.

Nævnet har videre lagt vægt på, klageren har oplevet en vis bedring. Den behandlende psykiatriske speciallæge har den 29/4 2019 anført, at klageren har haft det godt gennem længere tid.

Som følge heraf

Ankenævnet for Forsikring

21.

98169

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab, skal anerkende, at klagerens erhvervsevne efter den 1/7 2021 er nedsat med mellem halvdelen og 2/3 i alle erhverv. Selskabet skal genoptage sagsbehandlingen og skal yde dækning i overensstemmelse med aftalegrundlaget. Allerede forfaldne ydelser forrentes efter forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings